

I döda entreprenörers sällskap

Vi är i många stycken ett märkligt folk. När vi för allvarliga samtal om vår nations välfärd och ekonomiska utveckling så gör vi det helst i döda entreprenörers sällskap. Med andaktsfull vördnad för vi in i diskussionen namn som Nobel, L M Ericsson, Gabrielsson/Larsson (ni vet de som låg bakom Volvo) och Gustaf Dahlén på AGA för att nu nämna några av de döda entreprenörer i vars sällskap diskussionen förs.

Det tycks råda en stor enighet att Sverige inte skulle vara den nation som vi idag är utan dessa entreprenörers medverkan i utvecklingen. Lika ofta som vi framför hyllningar till de redan döda entreprenörerna, lika ofta är vi tveksamma, för att inte säga misstänksamma, mot de levande entreprenörerna. I en förnumstig efterklokhet uttalas domar över de entreprenörer som försökt men inte lyckats denna gång; "Vad var det jag sa", säger den som aldrig själv har försökt. "Det kunde man väl räkna ut att det aldrig skulle gå" säger den som själv aldrig har kunnat räkna ut hur det skulle kunna gå. Vår längtan att nervärdera de som till äventyrs utför något som vi andra inte klarar av är så stor så att vi som skydd för samhället har stiftat 100-tals lagar på området. Den starkaste lagen av de alla är Jante lagen med sina 10 punkter. Det tragiska är dock att inte ens denna har vi utvecklat själva utan vi har fått den av den dansk/norska författaren Aksel Sandemose som i sin tur beskrev förhållandena i sin danska hemstad Nyköping Mors. Vi är i sanning ett märkligt folk som på detta sätt låter dumheten triumfera. Framtidens historiker kommer att döma oss hårt om vi på detta sätt fortsätter att eliminera de personer som har möjlighet att skapa skillnaden för oss alla, skillnaden mellan utveckling och avveckling.

Vad är då en entreprenör? Begreppet är ganska nytt men företeelsen är gammal. I boken "Den nya handboken för uppfinnare, innovatörer och entreprenörer" skriver Lennart Sundström; "En person som kan hantera hela utvecklingen från idé till lönsamt förverkligande – inklusive marknadsföring och även produktion - kan ha rätt att kalla sig entreprenör". Fortsätter man att leta i urkunderna så kan man också finna en mera akademisk för att inte säga filosofisk definition av entreprenörsskapets professor, Bengt Johannisson. För honom är entreprenörsskapet en evolution med inslag av vison/visioner. Johannisson säger vidare "lika lite som man kan utbilda sig till uppfinnare/innovatör, lika lite kan man utbilda sig till entreprenör" Enda sättet att skaffa sig kompetens, enligt Johannisson, tycks vara genom erfarenheter av eget eller nära anhörigas erfarenheter. För min egen del tror jag inte att bara erfarenheten är tillräcklig. För mig är entreprenörsskap en företeelse som till lika delar består av personliga anlag och erfarenheter. En fråga som har engagerat forskningen är hur man skall kunna identifiera en entreprenör samt hur många som är predisponerade att bli entreprenörer. Professor Hans Zetterberg har gjort en livsstilsundersökning som pekar på att endast sex procent av befolkningen är bärare av dessa egenskaper. Om detta är sant så har vi inte råd att som nation reducera denna skara. Varje enskild entreprenör är viktig för vår gemensamma framtid.

Frågan om hur vi identifierar de blivande entreprenörerna fick en annorlunda betydelse för mig för en tid sedan. Jag träffade då en av Sveriges mest erkända konsulter inom området tillväxtföretagande och entreprenörsskap. Denna Konsult med stort K berättade för mig om en middag han deltagit på. Runt middagsbordet satt några av Sveriges mest framgångsrika företagare/entreprenörer. Detta var en samling personer vars företag de senaste åren alla hade vuxit med mera än 25 % per år med bibehållande av lönsamhet. Här satt alltså en grupp som skapade hundratals jobb på sina hemorter runt om i Sverige. Personer som genom sin gärning, vare sig de var medvetna om det eller ej, var fundament i välfärden och den regionala och nationella ekonomin. Samtalet runt bordet kom att handla om hur de hade blivit vad de blivit. En av middagsgästerna fnissade till och sa; "Tänk om fröken Alm från småskolan kunde se mig nu, hon sa alltid att av dig kommer det inte att bli något". De andra middagsgästerna föll in i fnissandet och

berättade samtliga att de hade precis samma erfarenheter. Om dessa framgångsrika entreprenörer hade det i skolan uttalats att de var asociala, vanartiga, störande, störda, hopplösa, obegåvade samt att de alla sannolikt var dömda till en tråkig framtid. Som ett slags brödraskapets stigma hade de dessutom alla C i ordning och uppförande. Trots dessa negativa förväntningar hade dessa middagsgäster lyckats att ta för sig av rätterna på livets middagsbord men man kan ju fundera över hur det har gått för alla andra hopplösa elever med C i ordning och uppförande.

En historia som den berättade måste väl vara ett undantag, visst måste den det? Inte kan det väl vara likadant i dag som på 60- och 70-talet? Tänk för en stund om det ändå är sant även idag. Tänk om det är så att bara begreppen har ändrats. Tänk om vi idag i stället för vanartig säger ADHD/Damp. Tänk om vi idag i stället för störande skriver diagnosen Asberger eller autismspektrumstörning . Om detta tankeexperiment skulle vara sant så har vi åtminstone utfört en positiv handling. Vi har äntligen hittat ett sätt att identifiera entreprenörerna på ett tidigt stadium. Allt vi behöver göra är att söka efter de barn som uppbär någon av de nya bokstavsdiagnoserna. Eftersom denna grupp dessutom av vissa anses ha ökat till 20 % av alla barn så ser det i så fall lovande ut för moder Svea. Tanken svindlar.

Om vi för en stund återgår från de svindlande höjderna ner till vår egen region och ställer oss en enkel fråga så tror jag att vi alla kan förstå betydelsen av den enskilda entreprenören för allas vår utveckling och välfärd. Frågan lyder; Kan ni tänka er hur samhällsutvecklingen (jag frågar inte vad ni tycker om personerna) skulle se ut i norra Sverige utan entreprenörer som Donald Johansson, Hilding Holmqvist, Göran Gustafsson, Krister Olsson, Samme Lindmark, Helge Karinen.... Jag kan det inte.

Svårigheterna
ger entreprenörskapet
möjligheterna